

er jeg enig. Det vil blive et uhyre besværligt Arbejde, hvis alle disse Tiendeydere, hvoraf mange kun betaler et meget ringe Beløb, skulde have Ulejligheden med at faa disse Penge betalt tilbage af Statskassen. Det vilde være at foretrække, som den højtærede Minister ogsaa udtalte, at Statens Tilskud udbetales til Tiendeejerne og Tiendeyderne, og at disse saa ved Tiendens Opkrævning fradrager det Beløb, der kan tilkomme den enkelte Tiendeyder. — Der er blevet sagt, at der her er Tale om en ny, stor Gave til Tiendeyderne, men det er en fuldstændig Misforstaaelse. Og det var der heller ikke Tale om i 1903 ved Tiendeloven af 15. Maj 1903. Da det den Gang blev vedtaget, at Staten skulde overtage de $\frac{7}{25}$ af Tiendebyrden, blev det anslaaet til et Beløb, hvis Rente vilde udgøre 1,240,000 Kr. aarlig. Men samtidig med, at dette blev gennemført, blev det vedtaget, at Staten som en Erstatning skulde have 10 Øre mere i Formueskat pr. hver 1,000 Kr. Formue og 10 Øre mere i Ejendomsskyld pr. hver 1,000 Kr. fast Ejendom. Dette beløb sig til noget over 1 Million aarlig. Og man maa erindre, at Staten oppebær denne Erstatning fra 1904, medens den først begyndte at udrede Tilskuddet til Tiendeaflysningen i 1908 og da kun med et ringe Beløb, eftersom det kun var faa Tiendeydere, der allerede den Gang fik deres Tiende afløst. Jeg tror derfor, det maa erkendes, at Statskassen har faaet Erstatning gennem nye Skatter for det Tilskud, den har givet og skal give til Tiendeaflysningen. Det, der skete ved Tiendeloven af 1903, var ikke det, at der blev lagt nye Byrder over paa Statskassen, men der foregik en Forskydning af en Del af Tiendebyrden over paa alle skattepligtige Formuer og skattepligtige Ejendomme. Derfor synes jeg, at det kun er simpel Retfærdighed, naar Statskassen nu straks overtager de $\frac{7}{25}$ af Tiendebyrden. Der er ikke ringe Utilfredshed de Steder, hvor Tienden ikke er blevet afløst, og dette er jo ganske naturligt. Man hører derfor ogsaa ret ofte det Spørgsmaal rejst: Hvem har Skylden for, at Tienden ikke er blevet afløst? og saa vidt jeg kan mærke, er der en Tilbøjelighed til at lægge Skylden dels paa Tiendekommissærerne, dels paa Landbrugsministeriet. Jeg tror ikke, at dette er rigtigt. Selvfølgelig skal jeg gerne erkende, at der har været en maa-ske endnu er Tiendekommissærer, som har været alt for langsomme, alt for sendrægtige med Udførelsen af det dem paahvi-

lende Arbejde, og der er vistnok ogsaa Tiendekommissærer, som ikke har magtet at udføre det Arbejde, som de har paataget sig, tilfredsstillende. Men deraf følger jo ingeniunde, at Tiendekommissærerne skal være ene om at paatage sig Skylden for, at Afløsningen er trukket saa meget i Langdrag. Det er ogsaa muligt, at der i Ministeriet kan være begaaet en eller anden Forsinkelse, det tør jeg ingeniunde benægte. Men vi maa ikke glemme det uhyre store og omfattende Arbejde, der har været forbundet med Gennemførelsen af denne Sag, og heller ikke, at Tiendeejerne meget ofte har været uhyre langsomme med at tilvejebringe de Oplysninger, som de skulde skaffe. Det maa heller ikke glemmes, at Herredskontorerne ogsaa har været meget langsomme med at skaffe de Udskrifter af Skøde- og Pantebøger, som de skulde skaffe. Der maatte jo for nogle Aar siden sendes et Cirkulære til Herredskontorerne, hvori de paamindedes om, at det var deres Pligt at udføre dette Arbejde. Skylden for, at Tiendeaflysningen har været saa langvarig, maa altsaa fordeles paa adskillige, og naar man skal være fuldt retfærdig i sin Bedømmelse af dette Spørgsmaal, saa maa man sige, at Befolkningen selv muligvis ogsaa kunde have presset lidt mere paa og fremskyndet Sagen noget mere. Men derved er jo intet at gøre. Sagen er ikke blevet gennemført saa hurtigt, som den skulde. Dog vil jeg sige, at selv om alle havde anstrengt sig og gjort deres yderste for at faa Sagen fremmet, vilde vi dog ikke have kunnet naa at blive færdige til den 1. Januar 1908; det vilde have været ganske umuligt paa Grund af det store og omfattende Arbejde, der har været forbundet med denne Sag.

Men nu, da jeg er kommet ind paa at tale lidt om dette Spørgsmaal, vil jeg gerne rette en Henstilling til den højtærede Landbrugsminister. Naar vi nu faar Tienden afløst fuldt ud og bliver færdige med den Sag, vil det vise sig, at de Tiendeydere, som fik deres Tiende afløst til 1. Januar 1908, og som forrenter Afløsningssummen med 4 pCt. og afdrager den med $\frac{1}{2}$ pCt., vil være fuldt færdige med deres Ydelse 1963, medens de Tiendeydere, som fik deres Tiende afløst f. Eks. den 1. Januar 1915, først vil blive færdige med deres Ydelse til 1970, altsaa 7 Aar senere. Der opstaar derved en Ulighed, som efter min Mening er ganske urimelig og uretfærdig, og det forekommer mig, at der vilde være Grund til, naar Tiendeaflysning-